

Diarienummer: DO 2026/2074
Handling: 2026.32161

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) lämnar utifrån sitt uppdrag följande synpunkter.

Som konstateras i promemorian finns det en risk för att förtroendet för Försäkringskassan påverkas negativt när en myndighet som många människor är beroende av för sin försörjning får en brottsbekämpande uppgift.

I sitt remissyttrande över SOU 2022:37 instämde DO i bedömningen att beslutande myndigheter måste ta hänsyn till att alla individer inte har samma förutsättningar att lämna korrekta uppgifter. Det kan handla om brister i språk eller förmåga att förstå regelverket. DO framhöll att det är avgörande att beslutande myndigheter säkerställer att information och de administrativa verktyg som används underlättar för den enskilde att göra rätt. DO betonade att beslutande myndigheter måste säkerställa att enskilda behandlas likvärdigt och att inte vissa individer riskerar att missgynnas beroende på deras personliga förutsättningar.

Dessa synpunkter gör sig gällande även här. För att upprätthålla allmänhetens förtroende har Försäkringskassan i sin kärnverksamhet med utgångspunkt i serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen (2017:900) ett ansvar bland annat för att se till att enskilda inte oavsiktligt lämnar oriktiga uppgifter eller underlåter att anmäla ändrade förhållanden. I likhet med vad som framhålls i DO:s remissvar över utredningens tidigare promemoria Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) kan det kräva omfattande hjälp och service utifrån den enskildes individuella behov.

DO noterar att promemorian bedömer att de konsekvenser som förslagen kan medföra för enskilda, inklusive personer med funktionsnedsättning, är godtagbara. DO efterfrågar dock en djupare analys av riskerna för diskriminering, framför allt diskriminering som har samband med funktionsnedsättning.

Utredningen föreslår att Försäkringskassans brottsbekämpande verksamhet ska utvärderas och följas upp bland annat avseende eventuell påverkan på förtroendet för de verksamheter och samhällliga institutioner som identifierats. Det är enligt DO viktigt att en sådan utvärdering och uppföljning belyser eventuell påverkan på förtroendet i grupper som riskerar att utsättas för diskriminering.

Beslut i detta ärende har fattats av sektionschefen Hanna Svensson efter föredragning av utredaren Emmah Edström.

Hanna Svensson
sektionschef, rättsenheten